

Grepen uit het jaarverslag.

De hoogste productie sinds de oprichting K.Z.M.

Na de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders welke op 29 mei j.l. werd gehouden en waarop het jaarverslag 1955 en daarmee het directiebeleid werd goedgekeurd, heeft de heer Delhaise de resultaten van dit jaar besproken voor enige personeelsgroepen o.a. de Arbeiderskern en de Beambtenkern.

Wij ontfangen aan deze bespreking enige punten, die ook voor de brede kring van onze lezers van belang zijn om te weten.

Het is een algemeen bekend feit, dat de wereldproductie van schier alle artikelen in de laatste jaren enorm werd opgevoerd en ook de wereldproductie van zink zowel als het verbruik bereikte in '55 een recordhoogte.

Wat de Lingot-lezer waarschijnlijk niet wist is, dat ook onze fabriek in 1955 de hoogste productie van haar bestaan bereikte. Zo werd 28.300 ton blokkink gefabriceerd tegen 28.200 ton in 1954.

De productie van de Pletterij steeg van 7200 ton tot 7500 ton en de zwaartzuurproductie kwam van 93.500 ton in 1954 tot 104.600 ton (60° Bé) in het afgelopen jaar. Als onze moderne installaties straks de kinderschoenen ontwassen zijn zal deze laatste productie ongetwijfeld nog stijgen.

Uit de balans blijkt dat de waarde van de aanwezige voorraden (grondstoffen en producten) zeer belangrijk gestegen is: van f 9.480.000 in 1954 tot f 14.765.000 op 31 December 1955.

Deze stijging werd voornamelijk veroorzaakt door een grotere hoeveelheid goederen enerzijds en door prijsstijgingen anderzijds.

Hierbij merken wij op, dat de hier en in het navolgende gegeven cijfers eenvoudigheidshalve werden afgerond tot op tientallen van guldens.

De winst bedroeg f 1.900.000, zodat hetzelfde dividend als het vorige jaar kon worden uitgekeerd. Uit deze winst werd een belangrijk deel uitgetrokken als aandeel voor het personeel n.l. f 130.000 (f 150.000 voor beide maatschappijen) alsmede een extra-winstdeel van f 100.000 zijnde de 3% over het loon 1955, volgende uit het „ruimte-onderzoek“. In totaal

werd dus f 230.000 (resp. f 250.000) als winstaandeel voor het personeel uitgekeerd. Voorwaar een bedrag dat er zijn mag.

Uit de overzichten bleek, dat ongeveer 20% van de totaal-uitgaven in 1955 besteed werden aan de betaling van lonen, salarissen en sociale lasten. Door de nieuwe loonronde per 1 mei 1956 van ca. 6% zal dit bedrag verder stijgen.

Daar de prijzen van onze producten bepaald worden door de wereldmarkt kan ons bedrijf de gestegen loonkosten niet in haar prijzen doorberekenen en is een grote waakzaamheid voor de efficiency van de arbeid geboden en zal iedere verspilling met kracht dienen te worden tegengegaan. Anders gezegd; het is ons aller belang, waar wij ook staan, om onze arbeid zo doelmatig mogelijk te doen, willen wij de gestegen kosten kunnen opvangen.

Aan belastingen moesten enkele miljoenen betaald worden.

De totale personeelsbezetting nam in 1955 toe van 1138 tot 1223 man. In dat jaar werden 425 nieuwe personeelsleden aangenomen en 340 man verlieten het bedrijf. Men ziet; een groot verloop, zoals dit helaas ook in andere bedrijven het geval is. Het spreekt vanzelf dat dit een ongunstige invloed op de gang van zaken heeft en de Nederlandse industrie zal de dag zegenen waarop de arbeider tot het inzicht komt, dat het voor het bedrijfsleven, maar zeker ook voor hem veel gunstiger is, niet van de hak op de tak te vliegen.

Aan het slot van haar jaarverslag bracht de directie haar dank aan het personeel voor de betoende toewijding en ijver, terwijl ook het college van commissarissen zijn erkentelijkheid betuigde, hierbij terecht de directie betreffende. Het beleid van de directie immers, heeft van 1955 een goed jaar gemaakt en het ziet er naar uit, dat het lopende jaar eveneens goede resultaten zal brengen.

Met Gods hulp en ons aller eierlijke inspanning zal het wel lukken!

werd vervolgens een concert geboden, waarvan de talrijke aanwezigen zeer zeker volop konden genieten. Afgezien van de „Weerters Feestmars“, waarvoor wij met de beste wil van de wereld geen sympathie kunnen opbrengen was het een mooi programma. Een programma, dat door de pur-sang muzikliefhebber en -kenner ook ten volle kan worden gesmaakt. Echter zo modern, dat de gemiddelde luisteraar nogal eens moeite heeft de schoonheid er van te ontdekken en aldus in zich op te nemen. Het is met moderne muziek zoals met alle andere moderne kunst; het begrip moet, bij voorkeur langs de weg der geleidelijkheid, groeien. Het zou, naar onze overtuiging, aanbevelen kunnen worden, daarom en teneinde de belangstelling van het gemiddelde (en volke) publiek levendig te houden, óók — wij zeggen „óók“ en vooral niet „uitsluitend“ — meer klassiek en iedereen aansprekend werk op het repertoire te nemen.

Met dat al; alle hulde voor de uitstekende muzikale prestaties van dirigent en leden!

HET CONCOURS.

Het eigenlijke concours verliep op beide dagen uitstekend. Wat ons opviel was de grote publieke belangstelling, een verheugend teken.

Evenzeer tot voldoening stemmend was het feit, dat de jury, bestaande uit de heren Hans Scheffes, J. P. Laro en Sjeff van Balkom, consequent streng beoordeelde. Een goede beoordeling immers kan het muzikale peil van onze muziekgezelschappen alleen maar ten goede komen.

Dat er niettemin vele eerste prijzen „uit de bus“ kwamen en zelfs enkele promoties, pleit voor het gehalte van de deelnemende gezelschappen.

Aan het slot van de tweede concoursdag heeft Ir. Hoyer terecht de jury gedankt voor het zo uitstekend vervullen van een moeilijke taak. Hij bracht overigens ook dank aan allen, die op een af andere wijze meewerkten aan het welzijn. Zeer ad rem was een bijzonder dankwoord aan de heer van de Ven, de ijverige secretaris van de R.K. Bond, die een werkzaam aandeel had bij de voorbereiding en ook tijdens het concours, evenals dhr. F. L. Theyssen, de onvermoeibare secretaris van „Les Echos“.

Inderdaad; onze harmonie mag terughen op een welgeslaagd feest. Laat ons vertrouwen, dat de komende concoursen te Oosterhout en Vught voor haar evenzeer feesten mogen zijn!

Hieronder geven wij nog een overzicht van de

UITSLAGEN

Vierde afdeling:

Fanfare St. Arnoldus, Bostel, 2e prijs, 241 punten;
Fanfare Echo der Bergen, De Eerde, 2e prijs, 246½ punten;
Harmonie „Ons Genoegen“, Tilburg, 1e prijs, 281 punten;
Harmonie Vogelenzang, Tilburg, 1e prijs, 264 punten;
Harmonie „Semper Unitas“, Sambeek, 1e prijs, 287 punten;
Harmonie St. Cecilia, St. Anthonis, 2e prijs 242 2/6 punten;
Harmonie „Oefening en Volharding“ Nuenen, 2e prijs 258 4/6 punten.

Derde afdeling:

Fanfare St. Cornelius, Vortum Mullem, 1e prijs, 270 punten;
Harmonie Boxmeer, 1e prijs, 300 1/6 punten (met promotie);
Kerk. Fanfare Heerlijkheid, Sterksel, 2e prijs 248 5/6 punten;
Fanfare „Euphonia“, Zesgehuchten, 1e prijs, 287 punten;
Kerk. Fanfare „Concordia“, Rips, 1e prijs, 294 3/6 punten;

Eerste afdeling:

Fanfare „De Goede Hoop“, Eersel, 1e prijs, 320 1/2 punten (met promotie);
Harmonie „De Volharding“, Drunen, 1e prijs, 305 1/2 punten (m. promotie);
Harmonie „St Radboud“, Kethel (Z.H.), 2e prijs, 235 1/2 punten;
Fanfare „Ontspanning na Arbeid“, Lage Mierden, 2e prijs, 258 punten.

Afd. Uimuntendheid:

Fanfare Gemonde fanfarecorps St. Lambertus, Gemonde, 2e prijs, 258 3/6 punten;
Fanfare St. Cecilia, Milheeze, 1e prijs, 273 punten;
Harmonie „Concordia“, Panningen, 1e prijs, 312 1/2 punten (m. promotie);

Ere-afdeling:

Fanfare Musis Sacrem, Bakel, 1e prijs, 295 punten;
Harmonie Geldrops Muziekcorps, Geldrop, 1e prijs, 299 1/2 punten.

Superieure afdeling:

Kon. Harmonie „Oefening en Ontspanning“, Goirle, 1e prijs, 281 punten.

Dhr. Gerard Feyen in het Goud!

Hartelijke huldiging van een van onze „zeer sterken“

Hoezeer deze trouwe werker en goede collega algemeen gerespecteerd wordt bleek weer eens duidelijk bij de viering van zijn jubileum. Nadat hij het feest overdag had ingezet in de intieme kring van zijn familie werd hij omstreeks half zes met echtgenote en kinderen aan zijn huis afgehaald om door de directie ontvangen te worden in de foyer van de Ontspanningszaal.

Hier sprak de heer André Dor hartelijke woorden en ontving de jubilaris een gesloten enveloppe. Aan Mevrouw Feyen, die de jubilaris zoveel jaren een „stut en steun“ was werd een keurige bloemenmand aangeboden. De mede aanwezige kinderen — een zoon en drie dochters met hun resp. echtgenoten — werden uiteraard in de hulde betrokken en kregen menige anecdoten „uit vroeger jaren“ te horen.

Na deze intieme huldiging volgde een receptie, waarvan velen uit het bedrijf gebruik maakten om de jubilaris te complimenteren en bloemen aan te bieden.

Als waardig sluitstuk van een hartelijke huldiging werd aan de jubilaris en zijn familie door de directie een feestmaal aangeboden, waarvan menu en stemming overbest bleken te zijn. Mede zaten aan Ir. Mortiaux, de Zeereerwaarde Heer Rector, alle employés en assistenten van de afd. Zinkovens en voorts vertegenwoordigers van alle employé-groeperingen uit het bedrijf, evenals de voorzitter van de Vriendenkring „Amicitia“, de heer Daemen.

Verscheidene tafelspeeches accentueerden nog eens de algemene achting voor het werk en de persoon van de jubilaris, die ongetwijfeld de aange naamste herinneringen zal behouden aan dit mooie feest.

Tijdens het feestmaal zorgde de harmonie „Les Echos de Dorplein“ nog voor een aangename verrassing in de vorm van een serenade op hoog muzikaal niveau.

Al met al voor de jubilaris en de zijnen, maar ook voor de hele K.Z.M.-gemeenschap een schone dag.

DE STRIJD OM DE BROMMER.

Men zal zich herinneren, dat een van de „trekpleisters“ van de fancy-fair, eind april te Budel georganiseerd door een comité, onder auspiciën van Gezinszorg samengesteld uit inwoners van Budel-dorp, Schoot en Dorplein, een bromfiets was; een Kaptein Mobyette. De loterij had groot succes. Tenslotte is een brommer een begeerenswaardige prijs en het doel van deze gokkerij is uiterst sympathiek, n.l. de zorg voor ouden van dagen, het vakantiekinderwerk en het ziekentriduum voor de inwoners van de drie genoemde kerkdorpen.

Bij de trekking bleek het winnende lot in het bezit te zijn van de directie van de K.Z.M. en aangezien deze nooit bromt stelde zij de prijs onmiddellijk beschikbaar aan de Fabriekskern, teneinde deze opnieuw te doen verloten, ditmaal onder het K.Z.M. en G.M.E. personeel en voor hetzelfde sympathieke doel.

De Fabriekskern vond dat wel 'n kluitje naar haar hand en in 'n minimum van tijd wist zij de loten aan de man te brengen. Dhr. Boonen van de T.D. bleek de gelukkige te zijn, terwijl het comité al even gelukkig gemaakt werd met een bedrag dat, dank zij mede enkele ruime extra-giften de f 550,— benaderde.

Namens de oudjes, kinderen en zieken; „Dank je wel K.Z.M.-mannen!“

ONZE MILITAIRES.

De actie voor onze militairen blijkt een groot succes. Zoals bekend wordt aan alle bedrijfsgenoten, die in militaire dienst zijn maandelijks onze Lingot en een zakgeld van f 10,— gestuurd. De tot nog toe door ons ontvangen reacties zijn buitengewoon prettig. Voor de redactie van „De

Lingot“ was het zelfs bijzonder leuk, uit de brieven te mogen vernemen, dat de toezending van ons personeelsorgaan op hoge prijs wordt gesteld. Zolets geeft de burger moed!

Er kwamen eenvoudige, hartelijke dankbriefjes binnen maar ook lange epistels, goede verhalen over de belevenissen van het militaire leven. In ons volgend nummer hopen wij enige uittreksels te publiceren, waaruit blijken zal dat onze jongens niet alleen gewaardeerde K.Z.M.-ers en brave soldaten zijn, maar nog schrijvers-in-de-dop zijn bovendien.

Tot de volgende keer dus!

DANKBETUIGING.

Mede namens mijn echtgenote en kinderen betuig ik hiermede mijn hartelijke dank aan directie, collega's en vrienden voor de vele gelukwensen, bloemen en geschenken, welke ik mocht ontvangen bij gelegenheid van mijn 50-jarig dienstjubileum.

Budel, juni 1956.

GERARD FEYEN.

DANKBETUIGING.

Voor de vele brieven van belangstelling, in het bijzonder van de zijde der directie van de N.V. K.Z.M., de eerwaarde geestelijkheid, familie, collega's en vrienden, bij het smartelijk verlies van mijn echtgenote en onze moeder, betuigen wij onze welgemeende dank.

JOS STOLLMAN en Kinderen.

BEKENDMAKING.

AANSTAANDE JUBILARISSEN.

Aan alle werknemers van de K.Z.M. en G.M.E. Iedereen, die meent, dat hij dit jaar 25, 40 of 50 jaar bij onze bedrijven in dienst is, gelieve zich te melden bij de afdeling Personeelszaken (loket 6).

Deze aanmelding staat open tot en met 15 juni a.s. Zonder deze aanmelding loopt de kandidaat-jubilaris de kans geen jubileum te kunnen vieren.

Budel, juni 1956.

De Directie.

Welgeslaagd Concours

Uitreiking. Witte Wimpel

* Ze keken om de vijf minuten zorgelijk naar de lucht, de Dorplein-ers en zeer in het bijzonder de muzikanten onder hen, die Zaterdag 26 mei, de dag dus waarop het tweedaagse concours ging geopend worden. Want 't zag er maar dreigend uit en iedereen weet dat 'n openlucht-muziekconcours ten dode is opgeschreven als 't weer niet meewerkt. Voor 't overige vreesde men niets, want alles was wel zo intens voorbereid, dat er overigens geen speld tussen kon. Maar die donkere lucht.....

't Viel mee; zaterdagavond, toen „Les Echos“ zelf het openingsconcert gaf was 't weliswaar fris in de tuin van de Witte Villa, maar 't bleef droog en op de eigenlijke concoursdagen, de zondagen 27 mei en 3 juni was 't wel geen stralend zomerweer — waar blijft die zomer toch? — maar 't kon er toch best mee door. DUS slaagde dit concours, want zoals gezegd, de organisatie was goed voorbereid, de deelnemende corpsen gaven 'n goed stuk muziek weg en het talrijke publiek heeft volop kunnen genieten zowel van het gepresteerde als van de enig-mooie entourage, welke de tuin van de Witte Villa ook nu weer bleek te zijn.

DE WITTE WIMPEL.

Zaterdagavond 26 mei, werd het feest ingezet met de plechtige uitreiking van de „Witte Wimpel“ van de R.K. Federatie van Muziekgezelschappen, destijds door „Les Echos de Dorplein“ gewonnen op het concours te Leiden.

Voorafgegaan door het nog jonge, maar reeds ferme trommelcorps kwam onze harmonie fier het feestterrein opgemarcheerd waar de autoriteiten en belangstellenden reeds verzameld waren. Wij merkten hier o.m. op dr. J. C. M. Sweens, burgemeester van Helmond en voorzitter van de R.K. Bond, burgemeester Remmen van Budel, van de directie van de K.Z.M. de heren André en Frans Dor en de heer Delhaise, voorts de heer H. v. d. Ven, secretaris van de R.K. Bond in het Bisdom 's Bosch en de zeereerw. heer W. Thijssen, rector. De Voorzitter van de R.K. Federatie, dhr. van Hellenberg Hubar was tot zijn spijt verhinderd.

Na een hartelijk welkomswaard van

Ir. Hoyer heeft Dr. Sweens er op gewezen, dat „Les Echos de Dorplein“ de kampioenswimpel, die thans voor de vijfde maal werd uitgereikt, onder zeer zware concurrentie heeft behaald. Namens de Federatie bracht hij hulde aan het gezelschap, dat alle reden heeft om trots te zijn op deze prestatie. Dr. Sweens wenste ten slotte bestuur, directeur en muzikanten toe, dat zij spoedig de hoogste sport op de muzikale ladder, de superieure afdeling, mogen bereiken.

In zijn dankwoord betuigde Ir. Hoyer zijn erkentelijkheid voor de hulde en wees er op, dat het behaalde succes voor een groot deel te danken is aan de eminente leiding van directeur J. Claessens, aan detoewijding der leden en zeker ook aan de morele en materiele steun van de directie van de K.Z.M. en van de erevoorzitter, de heer André Dor in het bijzonder.

Dan werd het ereteken, de Witte Wimpel aan het vaandel bevestigd en de plechtigheid besloten met het Wilhelmus.

Onder leiding van dhr. Claessens

Op woensdag 2 mei werd door Dr. van Luyt uit Roermond het examen afgenomen van onze E.H.B.O. cursisten.

Dat er goed gewerkt is, blijkt wel uit de uitslag: 12 geslaagden. Bravo E.H.B.O.-ers. Het bedrijf is jullie dankbaar, al zullen we hopen dat jullie nooit in actie behoeven te komen.

De Commissie „Opleidingen” brengt dank aan Dr. Jacobs, die op zo'n voortreffelijke wijze de E.H.B.O. cursus heeft geleid.

Het uitreiken van de diploma's en insignes zal binnenkort geschieden. Dr. Jacobs heeft voorgesteld in de herfst wederom een cursus te geven, degenen die belangstelling hebben voor de nieuwe E.H.B.O. cursus gelieven zich op te geven bij de heer Oomen, die U er alles van kan vertellen.

Op zaterdag 2 mei, zijn de 2e Jaars leerlingen van de Bedrijfsschool-werkplaats op examen geweest in Helmond. Dit was het schriftelijke gedeelte. Begin juni komt de praktijk aan de beurt. Dus nog even volhouden jongens. Doe het zoals de E.H.B.O.-ers het gedaan hebben.

De ouderavond was vastgesteld op dinsdag 22 mei en wij mogen enthousiast zijn over de belangstelling die er was van de ouders van onze leerlingen.

De aalmoezenier van de arbeid, de Z.E. Heer Rector Jansen uit Eindhoven gaf een voordracht over „De Jeugd in de Industrie”. Rector Jansen is een vlotte, geestige spreker die zijn gehoor weet te boeien. Hij schetste op aanschouwelijke wijze de moeilijkheden en problemen, waarmee de hedendaagse industrie jeugd te kampen heeft. Het bedrijf kan hieraan veel doen, aldus Rector Jansen, doch niet alles. De ouders moeten een steun voor hun kinderen blijven, ook als zij, in zoverre kind af zijn, dat zij niet meer de normale school bezoeken.

Naast de technische vorming moet de levensscholing niet vergeten worden. En hier ligt een taak van de ouders.

Na de pauze werd de film „Uit vuur en vlam” gedraaid. Een imposante film

die het productie proces liet zien van de hoogovens.

Gedurende de pauze kregen de ouders gelegenheid zich op te geven voor een speciaal onderhoud met de leraren.

Ook van deze gelegenheid werd een dankbaar gebruik gemaakt, zodat binnenkort door de leraren in verschillende plaatsen zittingen zullen worden gehouden.

Om kwart over tien keerden de ouders tevreden huiswaarts. Men had weer wat gehoord en gezien waarmee men zijn voordeel kan doen.

Nauwelijks was de ouderavond geweest of wij waren weer bijeen voor de sluitingsavond van het cursus-seizoen 1955/1956.

Woensdag 23 mei vulde de bioscoopzaal zich met allerhande cursisten en medewerkers van de Commissie „Opleidingen”. Ook de Directie gaf blijf van haar belangstelling.

De Commissie mocht de Heer en Mevrouw Delhaise en de heer Frans Dor verwelkomen.

De voorzitter de heer Zwart opende de bijeenkomst met een welkomswoord en kondigde een wijziging van het programma aan. De Ford film waarvan men zei, dat het zo'n buitengewone film was, viel tegen en zou ook voor velen moeilijkheden opleveren daar hij geheel in het Engels was, zonder Nederlandse tekst.

Daarom had de heer Zwart het ook beter gevonden deze film niet te draaien. Deze tegenvaller werd echter goed gemaakt door de kwaliteit van de beide andere films: „De Koninklijke Reis en Uit Vuur en Vlam”. (op de ouderavond ook reeds vertoond). Inderdaad wij hebben genoten van deze films. „De Koninklijke Reis” gaf ons een idee van de bevolkingsgroepen en hun gewoonten in onze overzeese rijkdelen.

We kregen een indruk van het land zelf met zijn oerbossen en metershoge cacteeën.

In de pauze sprak de heer Delhaise een kort woord. Hij memoreerde de opleidingen die tot stand waren gekomen en spoorde ieder aan zoveel mogelijk gebruik te maken van kansen welke worden geboden om de kennis te verrijken.

De directeur bracht dank aan de leden van de Commissie „Opleidingen” voor het werk wat zij deden en hoopte dat er steeds met meer succes gewerkt zou worden.

Na de pauze werd „Uit Vuur en Vlam” vertoond. Ook deze film viel zeer in de smaak van de aanwezigen.

Wij zeggen niet te veel als wij beweren dat dit programma voor ieder die aanwezig was een prettige en onderhoudende avond is geweest.

De mens is een gecompliceerd wezen. Hij leeft bijna voortdurend tussen uitersten. Hij heeft iets van liefde, maar ook van haat; hij kan gevoelig zijn maar ook onbarmhartig hard; hij leeft tussen geluk en ongeluk, tussen armoede en rijkdom, tussen vriendschap en eenzaamheid; soms is hij verstandig, soms verschrikkelijk dom; hij heeft iets van een engel en een duivel tegelijk; soms is hij goed voor zijn evenmens, soms ook een grove egoïst; af en toe is hij volmaakt als een heilige, af en toe echter ook als een satan. Hoe hij ook is, zijn verlangens gaan uit naar geluk.

Het leven is ook gecompliceerd, bijna net zo ingewikkeld als een mens. Men kan in het leven nooit goed doen, althans men kan het nooit iedereen naar de zin maken. Het leven is voortdurend positie-kiezen, het is een strijd om het bestaan, een zoeken naar wat het beste voor je is. Men moet uit veel dingen kiezen met telkens de vraag: „Wat zou het best voor me zijn?”

De sterke figuren, de mensen met persoonlijkheid en karakter, blijven zichzelf, weten met zekerheid wat goed voor hen is en nemen vastberaden hun standpunt in. Vastberaden betekent niet: hard, „rücksichtslos”, maar met zekerheid handelen zonder anderen omver te lopen; ja de echte sterken zijn zelfs bereid om oprecht naar anderen te luisteren en om eerlijk te proberen een ander te begrijpen. Sterke figuren zijn tevens nobele figuren, omdat ze iets van de gecompliceerdheid en van de betrekkelijkheid begrijpen en daarom eerder geneigd zijn tot verontschuldigen en aanvaarden. Minder sterke figuren zijn gemakkelijker geneigd met anderen mee te lopen en slappe figuren huichelen en zijn slechts uit op een egoïstisch voordeel.

Tot deze overweging kwamen wij, toen we de afgelopen week enkele mensen moesten ontmoeten wegens oneerlijkheid, en wel diefstal van geld en goederen van hun eigen collega's. Ontslag geven is geen plezierige bezigheid, maar soms harde noodzaak. Een bedrijfsgemeenschap heeft een doel, dat slechts met een gezamenlijke inspanning bereikt kan worden. Zij, die het bereiken van dit doel tegenwerken behoren niet in deze werkgemeenschap thuis. In een werkgemeenschap moeten orde en discipline zijn; wie zich daaraan niet onderwerpt kan in een ongelukkig mens; die er zich in thuis voelt is een gelukkig mens; voor hem is arbeid in groepsverband een zegen.

Een bedrijf leiden is moeilijk en ondanbaar werk; in de ogen van een ander gebeurt dat zelden goed, meestal echter omdat de ander niet alles overziet en niet alles kent. Leiding accepteren is een kwestie van vertrouwen, volmaakt is echter niemand, noch de leider, noch die geleid wordt. Begrip voor elkaar is broodnodig. Met kameraadschap komt men ver, onverwacht ver; met kameraadschap is men ook gelukkig. Maar het is onredelijk om kameraadschap te verwachten als men zelf geen kameraadschap geeft.

TENNISCLUB „DORPLEIN”.

Wij maken de leden en andere belangstellenden bekend, dat vanaf 1 juni wordt begonnen met de klassificatiewedstrijden. Hiervoor worden de dames en de heren, welke zich hiervoor opgegeven hebben, door loting in één groep gerangschikt. Volgens deze lijst kan er dan het hele seizoen gespeeld worden. Iedere speler moet degene, die boven hem gerangschikt staat, uitdagen voor een wedstrijd. Indien de uitdager wint, komt hij 1 plaats hoger te staan. Voor deze wedstrijden wordt dit seizoen de baan bij de heer Luc Dor beschikbaar gesteld op maandag-, woensdag- en vrijdagavond.

Verder is besloten om de kampioenswedstrijden te houden van 14 t.e.m. 29 juli a.s. met inbegrip van de week-ends. Hierbij zullen zowel enkel-, dubbel als mixed-wedstrijden gespeeld worden.

Wij hebben tot ons genoegen kunnen vaststellen, dat er op het ogenblik met veel animo gespeeld wordt. Houdt zo vol leden! Wij rekenen op een grote deelname aan de wedstrijden, teneinde hiervan een succes te maken.

Ondertussen is al een aanvang gemaakt met het plaatsen van de clubhuisjes, op elke baan één, terwijl we ook de goedkeuring verkregen hebben voor het aanleggen van een oefenbaan. Deze zal komen te liggen achter de baan bij de Witte Villa en voorzien worden van een oefenmuur, welke aan beide zijden bruikbaar is.

de W.

SCHUTTERIJ ST. JOZEF.

Mooie successen.

Op 6 mei j.l. trok de Dorpleinse Schutterij naar Budel om deel te nemen aan het bekerconcours waaraan werd deelgenomen door de Schutterijen St. Antonius en St. Nicolaas van Budel en St. Oda van Boshoven. Bovendien waren het St. Jorisgilde, Budel en St. Jan van Soerendonk van de partij.

Na een optocht door Budel, welke veel belangstelling trok, gingen de schietwedstrijden aan, waarbij de Dorpleinse een driedubbele zege wisten te behalen. De drie zestallen schoten alle drie een eerste prijs. Bovendien bemachtigden onze schutters 11 van de 15 personele prijzen, terwijl om de laatste vier, welke niet vershoten konden worden wegens de invallende duisternis alsnog gekampt zal worden.

De schiet-indeling en de zestallen stonden onder leiding van dhr. L.

DE AMICITIAAN

Personalia.

Gouden Dienstjubileum.

Ons lid, dhr. Ger. Feyen vierde op dinsdag 5 juni zijn gouden dienstjubileum. Amicitia was vanzelfsprekend paraat, zoals blijkt uit het verslag elders in dit nummer.

Nogmaals; proficiat!

Huwelijk.

Op donderdag 26 april j.l. trad ons lid de heer J. Vervaart in het bekende bootje met Mej. C. Vernooy.

Wij wensen het jonge paar, dat zich in Weert heeft gevestigd, alsnog een behouden vaart.

Nieuwe leden.

De heer T. J. v. d. Berg, werkzaam op de afd. organisatie, werd per 1 april aangesteld als employé, hetgeen voor hem mede aanleiding was de amicitia-geleden te versterken.

De nieuwe employés, de heren J. T. Hopstaken en M. H. Meesters, die op 1 mei in dienst traden, hebben reeds snel de weg naar Amicitia gevonden. Wij hopen allen van harte welkom in onze gelederen.

Onze kring telt nu 91 leden.

De Zomertrip 1956.

Zondag 17 juni a.s. direct na de 6-uur Mis te Dorplein, stappen een veertigtal Amicitianen in een moderne toerwagen van het Reisbureau Arnold van Dijk uit Eindhoven, om naar we hopen een gezellige dagtrip te maken naar en door het Eifelgebergte.

Op de terugweg wordt in Aken gedieneerd.

Weertse Bridge-Kampioenschappen.

Met een zevental paren nam onze kring deel aan de Weertse Bridge-Kampioenschappen. In zekere zin onvoorbereid, boekten we enkele mooie successen. De heer L. Dor, een paar vormend met de boekhouder van ons Haagse kantoor de heer G. Frijters, brachten het in hun groep tot een eervolle tweede plaats, terwijl de heren G. Leplat—Ir. R. Pirard en A. Wolters—J. Heidendaal, resp. beslag legden op een derde en vierde prijs.

Het Klubkampioenschap ging naar „D.Z.K.K.” met 37 punten, terwijl Amicitia met 23 punten de vierde plaats bezette en daarmee de Bridge-

Klub „Weert” nog achter zich liet.

In de eindronde voor het persoonlijk kampioenschap kwam het paar L. Dor—G. Frijters uit. Ze wisten zich echter niet in de voorste gelederen te plaatsen.

Aanvulling Winterprogramma 1956/1957.

Aan het reeds in de vorige Lingot opgenomen programma kan toegevoegd worden:

Woensdag 24 april 1957. Onder de titel „Tussen Nijldelta en Rode Zee” vertelt de schrijver-cineast Anthon de Zeeuw in een boeiend beeldverhaal over zijn sleepreis naar Port Said.

Aan het slot vertoont de auteur een film over een revolutionaire methode van dijkdichting. Naar alle waarschijnlijkheid bepalend voor het komende „Delta-Plan”.

Hoewel onze pogingen Toon Hermans of Wim Kan voor het voetlicht te brengen, wegens door hen aangegane verplichtingen in het buitenland, zijn mislukt, hopen wij met deze lezing, ook al beweegt de heer de Zeeuw zich uiteraard op een heel ander terrein dan dat van onze grote kleinkunstenaars, toch een waardig slot voor het komende winterseizoen voorbereid te hebben.

Tussen twee haakjes, Wim Kan is gaarne bereid in het seizoen 1957/1958 voor ons op te treden.

Tom de Booy in het Andesgebergte.

Op 21 mei meldde het A.N.P., dat de Nederlandse bergbeklimmer Tom de Booy — voor onze kring geen onbekende — en vier kollega's er in waren geslaagd de 6000 meter hoge Andesberg La Veronica bij Cuzco in Peru te beklimmen. De expeditie leverde daarmee een grootse prestatie, want tal van alpinisten hebben sinds 30 jaar tevergeefs geprobeerd deze berg, waarvan de bestijging schier onoverkomelijke moeilijkheden biedt, te bedwingen.

Geboorten:

Bij de familie Meeuwissen-Boonen kwam op donderdag 24 mei een flinke stramme stamhouder. Hij is 't leven in. Gestapt met de naam van Jos.

Ook de familie de Sain-Le Maire werd verblijd met een zoon Petrus.

Het verkeer op de fabrieksterreinen.

Tot één van de grootste problemen waarvoor de mens van vandaag zich geplaatst ziet, behoort wel het wegverkeer.

Men behoeft niet dagelijks op de grote weg te zitten om te kunnen ervaren welk een omvang het wegverkeer heeft genomen. Er zijn momenten, dat zelfs de verkeerspolitie, die toch niet voor een kleintje vervaard is, met de handen in de haren zit.

Aan de verbetering van het wegen-net, zoals b.v. het brengen van de grote verkeerswegen van twee op vier banen, wordt echter hard gewerkt, terwijl er ook allerwegen aandacht geschonken wordt het publiek steeds meer „verkeersminderd” te maken. De onderwijsinstellingen, „Veilig Verkeer”, de pers en wat dies meer zij, doen alles om de veiligheid op de weg op te voeren. In het algemeen boekt men daarbij zeer bemoedigende resultaten, zodat alom de verkeersdiscipline, ook in onze naaste omgeving, zienderogen toeneemt.

Bevreemdend is echter, dat onze mensen al hun theoretische en praktische kennis op verkeersgebied voor een deel over boord gooien, wanneer zij onze fabrieksterreinen naderen. Het is onbegrijpelijk, wanneer men ziet hoe men somwijlen de portiersloge

passeert, ongeacht of dit te voet, per fiets of per wagen geschiedt. Het is net, of er bij de „klok” een groot bord hangt, waarop vermeld staat, dat vanaf „hier” de verkeersregelen niet meer nageleefd behoeven te worden. Men wandelt of rijdt rustig op het midden of links van de weg en schenkt geen aandacht aan het binnenkomend en uitgaand verkeer, waardoor soms de hachelijkste situaties ontstaan en het is alleen maar stom geluk, dat er nog nooit grote ongelukken gebeurd zijn. Maar hoe lang nog, wanneer we zo door zouden gaan?

Op het fabrieksterrein is het van hetzelfde laken een kostuum.

Zeker het verkeer op onze terreinen moge niet zo intensief zijn en in de toekomst voor een goede uitvoering van de fabriekswerkzaamheden nog beperkt worden, een feit is echter, dat er flink verkeer is en dat we daardoor ook op de terreinen onder alle omstandigheden de bestaande verkeersregelen in acht dienen te nemen.

Wanneer dit stukje in deze richting verhelderend moge werken, dan zullen ook op verkeersgebied onze fabrieken steeds aan veiligheid blijven winnen.

Wij rekenen ook op Uw goede voorbeeld.

O. Beer.

Een vraag en een antwoord

„Leven en groeien zal altijd weer boeien”.

Hebt U dit voorjaar nog tijd kunnen vrijmaken om te gaan wandelen, te kijken en ook wat te zien? Neen? Te druk gehad? Geen belangstelling getoond voor bomen, planten en tuinen in andere straten dan die waarin U woont? Voor alles wat leeft en groeit? Dat is dan jammer! De narcissen hebben dit voorjaar NIET willen missen.

De lente is het voorspel, het preludium van de zomer, en deze laatste vinden we toch wel mooi. En dat toch niet alleen omdat U omstreeks die tijd Uw vakantie opneemt.

Voor oudere lezers is de lente van het leven reeds voorbij en de lente van 1956 maakt aanstonds plaats voor de komende zomer. Als wij willen kunnen wij de lente in ons hart steeds laten voortduren maar dan alleen... als wij open oog hebben voor de pracht en praal in de wijde natuur.

Iedere dag geeft: Weer een morgen. Dan is het alsof de zonne berst en vurige stralen spuit naar alle kanten ook tot ons op Dorpleins grond. En als de koesterende warmte der zon de sikkende blinkende dauwdruppels van de puntige bladeren wegstukt, blikkert het zonnelicht feestelijk in de rimpeis van het Ringselven.

Roerloos is het boomblad dan nog — de lucht trilt in beweeglijke beweging. Half acht in de mooie vredige morgen... dan scheurt de sirene de stilte open.

Trap na trap bestijgt de zon de hemelgalerij. Vrij vliegen de vogels — vrij varen de wolken in hun wonderlijk spel — onderwijl wij werken aan oven, bank en bureau.

Rondom de kerk werd een tapijt gelegd — een juweel van groen tegen de bakstenen muur. Daarop stoeien de schaduwen van toren en dak — strak afgelijnd op het groeiende gras.

De bungalow's spelen verstoppertje onder de touffes der bomen. Het kwik gaat omhoog. Warmer wordt de aarde — wekt alles wat leeft tot groei en... meestal ook tot bloei. Het is nog volop lente tot... de komst van de zomer.

Q.

Over Kameraadschap.

In ieder mens schuilt een idealist. Hij die om deze zin het hardste licht, is wellicht het meest teleurgesteld in zijn idealisme. Zoals liefde plotseling door een teleurstelling kan omslaan in haat, zo ook kan een idealist zich plotseling „bekerken” tot de harde werkelijkheid.

De dames op excursie.

Zink-indrukken van een bezoeker

Daar er in het gewone huiselijke leven vaak een schijnbaar gebrek of tekort aan belangstelling bestaat voor de prestaties en moeilijkheden van de heer des huizes met betrekking tot zijn werk op de fabriek, was het een loffelijk idee, ditmaal de dames van stafleden eens uit hun huishouden te halen en hen enkele uren te confronteren met datgene, waarmee hun mannen zich dagelijks bezig houden, en waarvan zij steeds zo vervuld zijn, dat de fabriekszorgen hen thuis ook blijven bezighouden. De ontvangst had plaats in de blauwe vergaderzaal. We begripen best, dat de heren daar graag urenlang „vergaderen”. Van een korte uiteenzetting over de gebouwen en de nieuwbouw door de heer L. Dor, volgde een beknopte uitleg over de zinkovens, contactfabriek en pletterij, aan de hand van tekeningen. Om geen grove fouten te maken, tot vermaak der heren, zullen we geen nadere uitleg geven. De eigenlijke rondleiding begon met een tochtje naar de haven, via de loskade, naar het „oude station van Weert” tegenwoordig opgezet achter de fabriek, en dat dient als opslagruimte voor lingots, maar dan de echte, van zink. De zinkovens hadden veel be- en verwondering. De vlammetjes imponeren altijd. Zo'n klein beetje begrijpen we nu hoe het zink wordt gemaakt. Een warm karweitje. Toch lijkt me het telkens wel een prettige voldoening voor de arbeider om weer een blok zink te hebben gemaakt.

Onze tocht ging verder naar de pletterij. We zagen hoe de smeltoven het

vloeiende zink omklepte en hoe het verder automatisch uitgetogen werd in vormen die op een lopende band verder schoven om weer vanzelf opgestapeld te worden, door te schuiven om terecht te komen bij de kloppwals. Als keurig afgeknippte plaat kwam het verder op wagentjes, werd nogmaals gepiet, gesneden, gewogen en verpakt voor export. Héél interessant.

Toen was het de beurt aan het ketelhuis en de centrale. Hoe spelen de mannen het klaar om zulke machines te construeren! Af en toe gaat er wel eens iets kapot maar er zijn steeds vernuftelingen, die alles wel weer op zijn pootjes terecht brengen.

In de werkplaats werden nog enkele machines in bedrijf gesteld, maar niet lang want de tijd was om.

Na een lekker kopje thee, een gebakje en een filmpje over vleesstunts, aangeboden door de heer Wolters, werden de heren en hun werk weer op de tweede plaats geschoven en ging ieder vlug naar huis, waar de kinderen om hun zaterdagdag bad vroegen!

Alles bij elkaar was het een geslaagde middag, waarvoor hartelijk dank betuigd werd aan de heer Lucien Dor.

Alles bij elkaar was het een geslaagde middag, maar op de vraag „Wat doen onze mannen?” Ja, daar kunnen wij moeilijk op antwoorden want we hebben o.a. het kantoor nog niet gezien. Maar dat is iets voor later. In ieder geval; zij zijn zéér knap en verdienen heus erg onze steun en belangstelling voor alles wat er op en in hun werk omgaat.

Nouwen, die het best met zijn zink-makkers kan vinden en goede schietcapaciteiten bezit.

Proficiat schutters! Ga op de thans gevolgde weg voort en verdere successen zullen niet uitblijven.

Schuttersfeest.

Zondag 17 juni a.s. staan onze schutters voor een nieuw evenement; op die dag organiseert „St. Jozef” een groot schuttersfeest onder auspiciën van de Kantonale Bond „Eendracht Maakt Macht”. Er zullen die dag 24 schutterijen aantreden op het Dorpleinse schietterrein, teneinde te trachten elkaar de loef af te steken of beter „de vogel af” te hebben.

Het is altijd een interessant schouwspel, zo'n schuttersfeest, zodat het ook voor de niet-schutter alle aanbeveling verdient a.s. zondag een wandeling naar het schuttersveld te maken.

MUTATIES

EMPLOYE'S.

— Op 26-4-'56 trad dhr. J. Vervaart (Bedrijfsadministratie) in het huwelijk

met mej. C. Vernooy. De jonggehuwden vestigden zich te Weert in de Alphons Boostenlaan.

— Per 1-5-'56 trad in dienst de heer M. Meesters, bedrijfsarchivaris. Ook deze vond huisvesting in de Alphons Boostenlaan te Weert.

— De afdeling Boekhouding werd per 1-5-'56 versterkt met de heer J. Hopstaken, die voorlopig zijn intrek nam in de Cantine.

— De familie W. van Vlierden-Rooymans werd op 11-5 verblijd met een zoon; Joseph, Henri, Louis.

— Het gezin van dhr. Th. v. Schaik verwelkomde per 18-5-'56 een dochtertje; Velicitas Maria.

— „t Verstopte Huuske” van de familie de Sain-Le Maire ligt blijkbaar niet zo verborgen want ook daarheen wist de oofelaar zijn weg te vinden om het jonge gezin op 29-5 te verrassen met een zoon; Petrus, Wilhelmus, Maria.

Aan allen: proficiat!

— De heer P. Pontzen (Tekenkamer) verliet per 1 mei j.l. onze dienst.

door Ir. Sleven

Inleiding.

In vorige voordrachten, georganiseerd door de Commissie Opleidingen, zijn 2 manieren voor het roosten van blende besproken n.l. door Dhr. van Basten Batenburg en door Dhr. Hoebe die respectievelijk voor U behandeld hebben de roosting in een Spirlet oven en de roosting op de Dwight-Lloyd sinterband. Voor beide gevallen geldt de volgende reactievergelijking:

$2\text{ZnS} + 3\text{O}_2 = 2\text{ZnO} + 2\text{SO}_2$, een voorbeeld van een oxydatie (zie lezing Ir. Pirard). De zuurstof uit de lucht (O_2) moet reageren met de blende (Zn S), splitst deze als het ware en verbindt zich met de brokstukken onder vorming van geroost erts (ZnO) en zwaveldioxyde (SO_2). Deze splitsing en hergroepering zal des te beter verlopen naarmate het contact tussen de blende en de zuurstof beter is. Op de Dwight-Lloyd is het contact beter dan bij die een Spirlet oven en het is dus begrijpelijk dat de Dwight-Lloyd een grotere roostcapaciteit per m² heeft.

Ontzwaveling is ook het doel dat beoogd wordt bij het roosten van pyriet (FeS_2), zoals dat o.a. wordt gedaan in de hallen 3 en 4 van de G.M.E. in de daar opgestelde Lurgi-ovens. In zeker opzicht is hier de ontzwaveling van nog meer belang dan bij het roosten van blende, daar pyriet wordt gekocht op basis van het zwavelgehalte. Hoe meer zwavel in de pyriet, hoe duurder deze is. Elke gram zwavel die men er dus niet uitroost heeft men wel betaald maar men maakt er geen zwavelzuur van.

In een Lurgioven, die qua bouw vergelijkbaar is met een Spirlet oven, is het contact tussen pyriet en zuurstof niet zeer innig en het is dus niet verwonderlijk dat pyriet van normale stukgrootte niet verder afgeroost wordt dan tot 2-3% en dat men 4 grote ovens nodig heeft om ± 45 t pyriet/dag te roosten. Opgemerkt zij dat een totale ontzwaveling bij de werkt temperatuur ($\pm 850^\circ \text{C}$) niet mogelijk is, hetgeen chemisch verklaard kan worden. Zouden wij er in slagen een beter contact te bewerkstelligen tussen de pyriet en de zuurstof uit de lucht dan zou men met dezelfde ovens beter kunnen afroosten en (of) een groter tonnage kunnen verwerken. Dat dit zo is blijkt o.a. wanneer de Lurgi-ovens zgn. geflotteerde pyriet verwerken d.i. pyriet met een stukgrootte van 0-2 mm. De afgerooste pyriet heeft dan een zwavelgehalte van $\pm 0,50\%$. Een betere afroosting is dan bereikt niet door verandering van het principe (men roost in dezelfde ovens) maar door de grotere contactoppervlakte, resultaat van een fijnere verdeling (een kubusje pyriet met zijden van 6 mm heeft een aanrakingsoppervlak met de lucht van 216 mm²; maakt men van die ene kubus kubusjes met zijden van 1 mm dan is het aanrakingsoppervlak 1296 mm² d.i. 6 x zo groot. Om dezelfde reden lost ook kristalsuiker vlugger in Uw koffie op dan een klontje suiker).

Principe van de wervelovens.

Van verandering van principe kan wel worden gesproken bij de wervelovens. In zekere zin zoudt U dit een omgekeerde Dwight-Lloyd kunnen noemen. Lucht wordt onder naar boven door een laag pyriet geblazen, zodoende zorgend voor het gewenste innige contact, dat op de Dwight-Lloyd wordt gebruikt door de lucht van boven naar beneden door een blendelaag te zuigen. Dit beeld, hoewel het aannemelijk maakt dat het contact tussen pyriet en lucht in een werveloven beter is dan in een Lurgi-oven, is evenwel niet zeer geschikt om een werveloven te benaderen.

Stelt U zich voor een gasgenerator zoals die zich o.a. bevindt in de na-roosting. Op het rooster hiervan liggen kolen in rust. Wanneer we met een relatief kleine snelheid lucht door dit rooster gaan blazen dan blijven de kolen rustig liggen. Hoogstens zal een enkel fijn deeltje wegvliegen. In dat geval spreekt men van een vast bed.

Zou men daarentegen lucht met grote snelheid door het rooster blazen dan zullen de kolen, mits ze niet te groot zijn, wegvliegen. Het oorspronkelijk bed verdwijnt dus. In dat geval spreekt men van een pneumatisch transport.

Een wervelend bed, zoals dat in enigszins onzuivere vorm in onze wervelovens voorkomt, ligt tussen deze 2 uitersten in. Het bed van brandend pyriet wordt niet weggeblazen (met uitzondering van de fijne deeltjes), maar het ligt evenmin stil op het rooster.

De pyriet is in een voortdurende beweging, waarbij er een duidelijke grens bestaat tussen het bed en de omringende atmosfeer. Men kan zelf thuis iets dergelijks imiteren door op een pijp een ping-pong balletje te leggen en door de steel van de pijp te blazen. Men kan dan alle fasen doorlopen: zachtjes blazen, balletje blijft liggen (vast bed); harder blazen, balletje komt los van de kop en valt weer terug (wervelend bed); nog harder blazen, balletje vliegt weg (pneumatisch transport).

Hieruit blijkt dat een zekere minimum luchtsnelheid nodig is om een bed van bv. pyriet aan het wervelen te krijgen. De grootte van deze snelheid hangt van talrijke factoren af o.a. van de grootte van de pyriet stukjes. Hoe groter de pyriet hoe hoger de minimum benodigde snelheid.

Wanneer alle deeltjes even groot

zijn spreekt men van een homogene fluidisatie. In dat geval heeft het bed overal dezelfde samenstelling. In onze wervelovens is hiervan geen sprake o.a. omdat de ruwe pyriet-deeltjes bevat van verschillende afmetingen. Er zijn plekken waar meer pyriet is vergeleken met andere plekken en waar de lucht op zijn weg naar boven dus bij voorkeur door heen zal gaan. Bij ons stoot het bed en ziet men plaatselijk pyriet uit het bed gestoten worden. De Fransen noemen dit bouillonnage, afgeleid van bouillir (koken). En inderdaad lijkt het alsof het bed aan het koken is en nu en dan grote gasbellen ontsnappen.

Geschetst is nu wat een wervelend bed is bij zijn geboorte (een vast bed) en wat het is bij zijn sterven (pneumatisch transport). In het kort is ook verteld dat in onze wervelovens geen zuiver wervelend bed voorkomt.

Interessant is nog te vermelden dat een eerste toepassing van het wervelend bed geïmplementeerd werd in 1910. Van industrieel belang werd het eerst in de 2e wereldoorlog en wel bij de fabricage van benzine. Zowel de geallieerden als de asmogendheden voorzagen op die manier voor een deel in hun behoefte. Na de wereldoorlog is het principe van het wervelend bed o.a. toegepast bij het branden van kalk en bij het roosten van erts.

Ook in ons bedrijf zou men nog 'n toepassing van een wervelend bed kunnen bedenken. Zo zou men de oxydatie van SO_2 tot SO_3 , die plaats vindt door SO_2 samen met O_2 door een laag katalysator te blazen van boven naar beneden, in principe ook kunnen denken door de SO_2 en O_2 van beneden naar boven door de wervelende katalysator te sturen.

Beschrijving wervelovens.

Zoals uit het voorgaande is gebleken is het nodig om, wanneer men een bepaalde reactie in een wervelend bed wil uitvoeren, te beschikken over: een ruimte van beneden afgesloten door een rooster dat het bed belet naar beneden te vallen en dat op een of andere manier gas moet kunnen door laten.

dan wat uit het bed wordt afgetapt, dit zo hoog (en zo zwaar) worden dat de lucht geen kracht genoeg heeft om het bed aan het wervelen te houden. De reactie zou dan ophouden. Om dit te voorkomen wordt op gezette tijden een gedeelte van de oveninhoud afgelaten door een buis die door de windkast loopt en in het rooster uitmondt. Deze buis kan aan de onderzijde worden afgesloten en is steeds gevuld met afgebrande pyriet.

Zoals U opgemerkt zult hebben staat achter de hiervoor neergescreven reactievergelijking $+ 822 \text{ kcal}$, d.w.z. de verbranding van pyriet is een exotherme reactie, er komt warmte bij vrij. En wel zo veel warmte dat, wanneer er 2 ton/uur gestookt wordt, deze warmte voldoende is om iedereen op de fabriek een flink warm bad te bezorgen. Wanneer deze warmte niet afgevoerd zou worden zouden we in de oven zeer hoge temperaturen krijgen ($\pm 1700^\circ \text{C}$). Dit zou niet alleen hoge eisen stellen aan de oven en de rest van de apparatuur, maar, zoals chemisch verklaard kan worden, tevens tot verslakkings van de oven leiden. Hieronder verstaat men de vorming van brokken gesinterd materiaal die zo zwaar zijn dat ze niet meer opgewerveld kunnen worden.

Nodig is dus de gevormde warmte af te voeren. Een gedeelte van de warmte verdwijnt door de ovenwanden, een gedeelte is gebruikt om de ontwikkelende gassen op een temperatuur van $\pm 850^\circ \text{C}$ te brengen. Deze afvoer is nog niet voldoende. Daarom zijn de wanden van de oven voorzien van koelmantels en bevindt zich midden in de oven een koelrib. Door de mantels en de rib stroomt continu water. Het opgewarmde water gaat naar een stoomdrum van waaruit stoom via een boven in de oven opgehangen oververhitter naar de centrale gaat.

De stoomdrum is d.m.v. pijpen verbonden met een onderste drum van waaruit een pomp water pompt door de rib en door de koelplaten. De pijpen lopen in een achter de oven geplaatste ruimte (ketel) die doorstroomd wordt door de uit de oven komende gassen. Deze staan hier een deel van hun warmte af en koelen van $\pm 850^\circ \text{C}$ tot $\pm 350^\circ \text{C}$. Het verse voedingswater komt van de onthardingsinstallatie, wordt ontgast en vanuit de ont-

Het Trommelcorps van „Les Echos de Dorplein“.

Wil men dus pyriet roosten en ik herinner U aan de chemische vergelijking daarvoor:

$4\text{FeS}_2 + 11\text{O}_2 = 2\text{Fe}_2\text{O}_3 + 8\text{SO}_2 + 822 \text{ kcal}$, dan is het nodig om de nog te branden pyriet (FeS_2) in een met een rooster afgesloten ruimte te brengen, door het rooster lucht (deze bevat de zuurstof (O_2) te blazen, waarbij dan pyrietas = ijzeroxyde (Fe_2O_3) ontstaat, alsmede het zwaveldioxyde (SO_2) dat de grondstof is voor de zwavelzuurfabricage.

Uiteraard zijn de hiervoor genoemde essentiële onderdelen bij onze wervelovens aanwezig, te weten: een met vuurvaste steen beklede oven voorzien van een rooster met spleten van $\pm 2 \text{ mm}$ en een zgn. roots-blower (2 in elkaar draaiende achten) die de lucht onder het rooster blaast. Het toerental van de blower is regelbaar. Om te zorgen dat de lucht gelijkmatig over de hele roosteroppervlakte verdeeld wordt is onder het rooster een zgn. windkast aangebracht, een lege ruimte, waarin de lucht gelegenheid krijgt te expanderen.

Om de oven brandend te houden moet er gezorgd worden voor de aanvoer van verse pyriet. Dit gebeurt met een onder een voorraadbunker bevestigde doseertafel. Deze draait a.h.w. de pyriet met een roterende schijf uit de bunker en voert deze in de oven. De snelheid van deze schijf is regelbaar en zodoende ook de h.h. pyriet die gestookt wordt.

Door het schuren van de pyriet in het wervelend bed en door het feit dat pyriet bij de verbranding kapot springt, zal een deeltje dat voor de verbranding b.v. 6 mm groot was, na de verbranding b.v. nog maar 2 mm groot zijn of nog kleiner, zo klein zelfs dat het met het bij de verbranding gevormde gas mee uit de oven verdwijnt. Met andere woorden: niet alle pyriet zal na verbranding in de oven blijven. Desondanks zal, wanneer niet nu en

gasser gepompt naar de stoomdrum via de koelrib en de koelplaten.

De stoom die op de wervelovens geproduceerd wordt is meer dan voldoende om het elektriciteitsverbruik te dekken en kan zonodig gebruikt worden om het voedingswater te ontgasen en de voedingswaterpompen aan te drijven.

Zoals hiervoor beschreven voert het gas dat uit de oven komt afgebrande pyrietdeeltjes met zich mee. Deze moeten uit het gas verwijderd worden, daar het contactproces een stofvrij gas vraagt. Het grofste stof wordt reeds verwijderd doordat het botst tegen de pijpen in de ketel, het fijnere stof vliegt door de ketel heen en wordt verwijderd in een zgn. cycloon (een leeg vat waarin het gas tangentieel wordt ingevoerd en boven afgevoerd wordt — de stofdeeltjes worden door de centrifugale kracht tegen de wand geslingerd en slaan neer) en in de electrofilters (ruimten waarin een hoge electrostatische spanning wordt onderhouden — het stof wordt aangetrokken volgens dezelfde wet die verklaart dat men met een kam waarmee men droog haar gekamd heeft stukjes papier kan aantrekken). Het aldus gevangen stof (ketel, cycloon, electrofilters) alsmede de aftap van de oven wordt via transportbanden afgevoerd naar buiten. Op het complex van de wervelovens staat tenslotte nog een van boven besproeiende niet gevulde toren waarin het gas gekoeld en nog verder gezuiverd wordt voor het naar de contactfabriek gaat.

Een enkel woord nog over het stoken van blende in een werveloven. Wanneer wij er in zouden slagen om in een werveloven de blende zo goed te roosten als op de Dwight-Lloyd sinterband zou dit zeer aantrekkelijk zijn. Op de eerste plaats omdat dan meer geroost erts werd geproduceerd voor de zinkovens en op de tweede plaats omdat blende een goedkopere grond-

Uit de Personeelskartotheek.

In dienst getreden:

21-4-'56 M. H. Briels, Dr. Poelstraat, 10, Weert, Gehuwd, afd. zinkovens, nr. 3701.

F. A. Olsthoorn, Dorplein 5, Budel, Ongehuwd, afd. Kantine, nr. 3711.

23-4-'56 S. J. Schipper, Dorplein 5, Budel, Ongehuwd, afd. el.t.dienst, nr. 3702.

P. H. Broers, Locht 7, Budel, Ongehuwd, afd. corveedienst, nr. 3703.

26-4-'56 K. J. Mallants, Statiestraat 2, Hamont, Gehuwd, afd. k.t.o., nr. 3704.

28-4-'56 M. Bergmans, Kipdorp 2, Bree, Gehuwd, afd. zinkovens, nr. 3705.

1-5-'56 Th. H. Kemma, Dorplein 5, Budel, Ongehuwd, afd. el.t.dienst, nr. 3710.

F. A. Thijssen, Abdijstraat 18, Hamont, Gehuwd, afd. werkplaats, nr. 3706.

5-5-'56 P. J. Bernaerts, Salvatorstraat 11, Hamont, Gehuwd, afd. wervelovens, nr. 1576.

7-5-'56 G. F. Teeuwen, Dorplein 30B, Budel, Ongehuwd, afd. werkplaats, nr. 2260.

J. Roelofs, Dorplein 5, Budel, Ongehuwd, afd. tekenkamer, nr. 4149.

D. Bontenbal, St. Eloystraat 13, Budel, Ongehuwd, afd. werkplaats, nr. 3712.

J. P. de Roeper, Jean Amentstraat 1, Weert, Gehuwd, afd. werkplaats, nr. 3713.

10-5-'56 J. J. Saelmans, Julianastraat 29, Weert, Gehuwd, afd. zinkovens, nr. 3716.

14-5-'56 Fr. v. Moorsel, Dorplein 5, Budel, Gehuwd, afd. k.t.o., nr. 3715.

J. C. Feijen, Klein-Schoot 6 B, Budel, Ongehuwd, afd. werkplaats, nr. 3714.

17-5-'56 J. W. Derikx, Bergheide 8, St. H. Lille, Gehuwd, afd. zinkovens, nr. 3717.

G. W. Alders, Broeseindstraat 40, Neerpelt, Ongehuwd, afd. zinkovens, nr. 3718.

22-5-'56 D. J. Wardenaar, St. Jozeflaan 141, Weert, Gehuwd, afd. werkplaats, nr. 3720.

H. M. Hölzken, Loommolenstraat 38, Weert, Ongehuwd, afd. kantine, nr. 3719.

Vertrokken:

M. G. v. Helmond, afd. corveedienst. L. Timmermans, afd. zinkovens. P. J. Bex, afd. wervelovens. H. Korten, afd. loodfabriek. S. Beijman, afd. onderhoud. S. Timmermans, afd. zinkovens. M. Clement, afd. k.t.o. J. Simons, afd. retorten. P. Heijmans, afd. zinkovens. J. F. Godding, afd. zinkovens. P. v. Oudheusden, afd. mengerij. L. Noten, afd. k.t.o. B. Mikrut, afd. zinkovens. A. L. Tielens, afd. onderhoud G.M.E. J. v. d. Berg, afd. pletterij. K. W. Schuman, afd. zinkovens. T. Thijssen-Saes, afd. corveedienst. W. P. Claassen, afd. zinkovens. W. H. Janssen, afd. onderhoud G.M.E. J. Janssen, afd. zinkovens. G. Dirckx, afd. k.t.o. E. M. Heijman, afd. boekhouding.

Overplaatsing:

20-4-'56 M. L. Weegels, C. Abelsstraat 63, Weert, nr. 1572, van zinkovens naar wervelovens.

23-4-'56 W. v. Leuken, Suffolkweg 34, Weert, nr. 2038, van corveedienst naar werkplaats.

E. F. Kuypers, Dorplein 97, Budel, nr. 109, van werkplaats naar corveedienst.

H. Huybers, Grensweg 17, Budel, nr. 363, van retorten naar smeertechnische dienst.

29-4-'56 L. M. Lamerikx, Mariënhagelaan 47, Weert, nr. 1513, van korrelinst. naar wervelovens.

30-4-'56 H. C. Poelmans, Parallelweg 6, Budel, nr. 1575, van retorten naar korrelinstallatie.

7-5-'56 W. J. Grein, Suffolkweg 49, Weert, nr. 627, van centrale naar werkplaats.

10-5-'56 Th. Weegels, Dorplein 54a, Budel, nr. 2393, van wervelovens naar zinkovens.

11-5-'56 H. W. van Lith, Keunenlaan 14, Hamont, nr. 2289, van zinkovens naar mengerij.

15-5-'56 D. C. de Zeeuw, Dorplein 117a, Budel, nr. 3096, van zinkovens naar mengerij.

16-5-'56 J. L. Goossens, Loo 31, Hamont, nr. 3625, van k.t.o. naar metselaars.

17-5-'56 P. J. Feijen, Kempenweg 4, Weert, nr. 1577, van zinkovens naar wervelovens.

Gehuwd op:

24-5-'56 P. W. Meusen, Beekstraat 53, Weert, nr. 1548 met mej. E. H. Stultiens.

27-4-'56 J. v. Geldorp, Dorplein 1b, Budel, nr. 3597 met mej. J. F. Boilen.

9-5-'56 Th. Lamers, Grensweg 24, Budel, nr. 4006, met mej. G. M. Stevens.

19-5-'56 P. A. Franssen, Fabriekstraat 35b, Budel, nr. 2541, met mej. M. T. Boekhorst.

Geboren in het gezin van:

F. v. Beuningen, Dwarsweg 2, Budel, nr. 3376, een zoon op 29-4-'56.

M. P. Vos, Gastel A 49, Maarheeze, nr. 3209, een zoon op 30-4-'56.

M. Milczarek, St. Paulusstraat 7, Budel, nr. 745, een dochter op 13-5-'56.

P. A. Vereijken, Boeket 14, Nederweert, nr. 898, een dochter op 13-5-'56.

F. C. Verheggen, Leukerstraat 49, Weert, nr. 3367, een zoon op 16-5-'56.

Overleden op:

9-5-'56 J. Kerkhofs, echtgenote van J. H. Stollman, afd. zinkovens, nr. 42.

VOLONTAIRS.

In dienst getreden:

1-5-'56 H. G. Poelmans, Achelpoort 28, Hamont, nr. 3709, afd. el.techn. dienst.

A. W. Vorstenbos, Orchideeënstraat 35, Eindhoven, nr. 3707, afd. el.techn. dienst.

G. C. v. Cann, Laanderstraat 126, Heerlen, nr. 1973, afd. Loodfabriek.

H. de Goey, Hamonterweg 21, Budel, nr. 3708, afd. werkplaats.

A. Marinissen, Parkweg 97 A, Groningen, nr. 1574, afd. loodfabriek.

Vertrokken:

1-5-'56 C. F. Diederens, Valderensweg 37, Doenrade, afd. lab. G.M.E., nr. 1558.

L. G. Zeelen, Lottumseweg 42, Grubbenvorst, afd. werkplaats nr. 3620.

3-5-'56 M. A. Engels, Pastoor van Leeuwenstraat 4, Helmond, afd. Werkplaats, nr. 3657.

2) de stoomproductie (deze betaalt meer dan 1/2 electriciteitsverbruik).

3) betere afroosting, wanneer wervelovens en Lurgi-ovens een zelfde pyriet roosten.

4) aan de oven zelf zijn geen bewegende delen, dit vermindert de kans op storingen.

5) zijn beter te automatiseren.

6) kunnen zonder bezwaar ± 12 uur buiten bedrijf worden gesteld en binnen $\pm 1/2$ uur weer in bedrijf zijn.

Nadelen o.a.:

1) door het schuren in het wervelend bed ontstaat veel stof dat verwijderd moet worden. Dit vraagt uiteraard de nodige apparatuur.

2) De pyrietas is aanmerkelijk minder waard dan de pyrietas gewonnen bij de Lurgi-ovens, daar ze veel meer arseen bevat. Dit weegt nogal zwaar daar $\pm 60\%$ van de gestookte pyriet als pyrietas teruggewonnen wordt.

3) De pyriet moet droog en niet te grof zijn.

4) Geflotteerde pyriet kan geroost worden, maar dan verdwijnt goeddeels het voordeel genoemd onder 1).

stof is voor de zwavelzuurfabricage dan pyriet. Het mes snijdt dus aan twee kanten.

Blende wordt, in tegenstelling met de meeste pyrietsoorten, aangevoerd als fijn stof dat zonder voorbereiding in een werveloven zou kunnen worden geroost, zij het dat dan de capaciteit van de werveloven niet erg groot zou zijn. Om een grotere hoeveelheid per tijdseenheid te kunnen roosten moet de blende in grotere stukjes worden gedoseerd en wel deeltjes van 0-5 mm. De blende wordt daartoe gekorrelsd in een korrelinstallatie, opgesteld in hal 2 van de G.M.E. Het voordeel van de goedkopere grondstof gaat zodoende voor een deel verloren.

Het stoken van blende vraagt verder andere voorzieningen dan het stoken van pyriet. Zo is het b.v. nodig om de oven veel minder te koelen (vergelijk de Spirlet-oven die niet gekoeld wordt en de Lurgi-oven die wel gekoeld wordt) en moet men de temperatuur van de oven opvoeren tot $\pm 960^\circ \text{C}$. De onderzoekingen zijn nog in volle gang, maar reeds nu kan gezegd worden dat wij er in geslaagd zijn ± 80 ton/dag per dag te roosten, zij het dan tot $\pm 10\%$ i.p.v. de verlangete 0,70%. Het product van de wervelovens moet dan ook nog nageroost worden op de Dwight-Lloyd.

Verwerking geeft hier nog moeilijkheden. Wel is gevonden dat verwerking van de gerooste blende van de wervelovens op de Dwight-Lloyd de productie hiervan verhoogt.

Vergelijking tussen wervelovens en Lurgi-ovens.

Beide systemen hebben hun voor- en nadelen.

Voordelen van de wervelovens zijn o.a.:

1) dat ze een veel grotere roostcapaciteit hebben (1 werveloven met een roosteroppervlakte van $\pm 3 \text{ m}^2$ roost evenveel als 4 grote Lurgi-ovens).

door Quercus

IV

Ik zelf en alle kijkers stonden paf van deze enorme bouw. Liefst 82 bij 72 meter. De twee grote binnencouren die wij nu kennen — één meer besloten terrein voor de Zusters en de andere voor Jan en alleman — waren nog diepe kuilen. Langzamerhand werden die via spaalpoor gevuld met afval van de zinkovens. Om de aanvoer van plompmateriaal en vulzand niet te bemoeilijken is de oost-vleugel, de bakkerij en wasserij dan ook iets later gebouwd en opgeleverd.

Wij bouwden een kleuterschool en een schone kapel die later nog weer eens vergroot en ook weer eens verkleind is geworden. De ontspanningszaal was heel mooi en bood twee maal zoveel zitplaatsen als de tegenwoordige.

In 1898 kwam hier de eerste Rector de Z.E. Heer Aimé van Neste uit St. Nicolaas (B.) die een paar kamers van de kantine bewoonde. Deze priester beschikte over een enorm aantal boeken die nogal grillig door elkaar stonden. Doch de Rector kende de inhoud en de vaste plaats in de boekrij. De dienstbode van de Rector stoffte de boeken behoorlijk doch bleef steeds in gebreke ze op de juiste plaats terug te zetten. En nu besloot de eigenaar tot een nog al straffe maatregel. De Rector ging naar mijn baas de Heer Antoon Neeskens en vroeg of ik de bibliotheek niet op gezette tijden kon verzorgen. Dhr. Neeskens vond het goed en ik deed een en ander zeker tot vol genoegen want ik werd al gauw vast aangesteld met behoud van mijn metselaarsloon plus een extra beloning. D.w.z. ik mocht dan de pijp eens stoppen uit de tabakspot van de Rector. Soms mocht ik ook een sigaar uit het kistje nemen. Omdat ik graag rookte liet ik het veelal niet bij éénmaal stoppen en nam ook wel eens een sigaretje extra. In de zit-studeerkamer stond ook een schone vogelkooi met een prachtige papegaai. Dit dier volgde al mijn bewegingen en kwebbelde er lustig op los.

Op zo'n dag, dat ik voor dienstmeisje speelde, kwam de Rector op de kamer en zei: „Jij hebt de vorige keer twee maal de pijp gestopt en twee sigaren uit het kistje genomen“.

Och, wat die sigaren betrof, beschouwde ik de Rector niet als helderziende maar dat hij wist, dat ik twee maal de pijp had gestopt ging mij boven mijn pet. En toen vertelde de lachende priester mij dat de papegaai in soortgelijke gevallen voor klikspaan speelde. Het llevelingsdier van de Rector vertelde al schreeuwende aan zijn baasje — na iedere poetsbeurt — of ik één- of tweemaal de pijp had gestopt en zag ook drommels goed, dat ik wel eens meer dan één sigaar rookte. Ik vond de papegaai en de kooi lang niet meer zo mooi als eerst. Voortaan nam ik me in acht voor die loerende „lorre“.

Genoemde priester had veel vrienden of liever gezegd, veel vereerders in Dorplein. In 1899 organiseerde deze Rector een H. Sacramentsprocessie, die op 20 Augustus van dat jaar voor het eerst en met heel veel luister door de nieuwe, rechte en toch ook al mooie wegen van Dorplein trok. Dit gebeurde bracht veel belangstellenden naar Dorplein, uit Budel, Weert en Hamont.

De Z.E. Heer van Neste was een uitstekend kruidenkenners en een groot liefhebber van de Natuur. De grote bomen die hier en daar in Dorplein bij de woningen staan en nu de muren van de huizen zo fraai stofferen zijn aldaar geplant door de bemoeienissen van deze goede man.

Tengevolge van het kruidenzoeken, plukken en verzamelen of, omdat een insect de Rector stak of beet bekwaam hij kwaadaardige vingerontstekingen en overleed daaraan tengevolge van bloedvergiftiging in de kantine 16 februari 1908.

Bij de afwerking van het dak (de glazen kap) op het nog onbewoonde slot (zusterverblijf) gebeurde er een vreselijk ongeluk. Een zoon van de schilderbaas Koppers uit Weert, zette de glasruiten in. Hij had daartoe een lichte ladder over het raamwerk liggen die haar steun had in de dakgoot. Bij het aanbrengen van stopverf wrikte hij de ladder in een schuinse stand, verloor zijn evenwicht en viel met zijn hoofd naar beneden op de hardstenen stoep, de ingang van het tegenwoordige klooster. Wij bemerkten dit droevig ongeluk pas toen wij Koppers wilden roepen omdat het schafftijd was. Dokter Somers van Hamont hield het spreekuur in de woning aan de Mariastraat waar nu de heer Kooiman woont. Deze arts was spoedig ter plaatse. Ik zie hem nog met een grote schaar de kleren van het slachtoffer wegknippen. Alhoewel ik wist dat de schilder reeds overleden was maar omdat ik meende dat de dokter zijn lichaam openknipte viel ik in zwijm.

Van deze kundige dokter had ik al veel sterke verhalen gehoord. Bij zware ongevallen of juist gezegd bij ernstige verminking van ledematen deed deze geneesheer vaak ter plaatse de meestal zeer zware ingreep — hij amputeerde n.l. onder geheel andere

omstandigheden dan de chirurg in het hedendaagse ziekenhuis.

In die tijd was een Waal kantinebeheerder. Zijn naam is mij ongaan. Wel weet ik dat hij een dikke vrouw had en een zoon. Vlakbij de kantine was een stortplaats voor huisvuil. En op een dag dat de Heer Lucien Dor de nieuwbouw inspecteerde zag hij op die stortplaats een straathond die zich te goed deed aan een ham die haar heerlijkheid had verloren en nu verder lag te bederven. De kantinebeheerder kreeg de kans niet dit zelfde nog eens te doen met een andere ham want dezelfde dag werd hij van de vleespotten verwijderd.

22 Augustus 1899, dus twee dagen na de eerste H. Sacramentsprocessie arriveerden hier de Zusters van de H. Carolus Barromeus uit Nancy (Fr.). Deze kloosterlingen verzorgden voortaan boterham en middagpot.

2 October d.a.v. openden de Zusters de poort van de bewaarschool voor maar liefst 44 kinderen, kleine Dorpleinners van 2½—7 jaar. Op „de grote“ school — het tegenwoordige huis bewoond door de fam. Ranchon en Rooijmans — waren toen 38 kinderen.*

De bakkerij en de wasserij werden ook al gauw in bedrijf gesteld. De onlangs ontslagen Heer Mondeleers was de eerste bakker en de Franse Zusters beheerden de wasserij.

Ik vertelde daar straks dat ik naast mijn metselaarsloon een rookertje kreeg van de Rector. Ja, ja het schiet mij nu nog weer allemaal te binnen. In 1894 en 1895 was ik nog opperman. Budel en Schoot aflopen om aan veer- de Witte Villa, die lange tijd bewoond is geweest door de Heer Emile Dor.

Toen we enige tijd later ook al aan het koetshuis met dienstwoning (thans verbouwd en bewoond door de H.H. Nooren, Kuipers en Jorissen) waren begonnen was ik opperman bij de metselaar Mathieu Kerkels en nog steeds onder de opperste leiding van de Heer Neeskens. Wij waren de muur bij het koetshuis aan het optrekken toen Kerkels even weg moest. Ik pakte ondertussen de troffel en legde vlug en goed een groot aantal stenen. Ik bemerkte dat ik mijn „maat“ de kunst had afgekeken. Neeskens die op de stoep van het koetshuis stond had mijn doen en laten ook afgekeken en kwam naar me toe. Hij gaf mij vijf francs en zei: „Hier heb je geld. Ga maar naar „het boerke“ in Hamont en koop je zelf maar een troffel“. Vanaf die dag was ik metselaar. Als opperman was ik al eens van 18 tot 22 centimen verhoogd. Nu kreeg ik al 35 centimen of 17½ cent per uur.

Die loonsverhoging kwam goed van pas. Ik was n.l. aan het sparen om een horloge te kunnen kopen. Om meer geld te verdienen liep ik in mijn vrije uren ook voor een verzekering. Ik inde overal de verschuldigde premie doch ontving steeds francs. Als ik met mijn verzekeringsmaatschappij moest afrekenen moest ik dat in Holland geld doen. Ik moest vaak heel udel en Schoot aflopen om aan veertig gulden te komen. Veelal kostte het omzetten van geld mij meer tijd dan het incasseren van de premies.

Waarom ik zo gaarne een horloge had? In de negentiger jaren was een horloge bij de werkman zeldzaam en tussen de schafftijden voelden wij dat steeds als een ongerief. Als we aan de huizen in de buurt van de Hirsbaan (d.i. de tegenwoordige Lozenstraat) werkten hadden we geen horloge van doen. Af en toe liepen we naar- en boven op een zandhoogte aldaar en keken uit over het vrije veld naar de grote spoorbaan Antwerpen-Munchen-Gladbach. Als wij dan de „volkstrein“ zagen passeren wisten wij voorlopig weer hoe laat of het was.

Nabij de Witte Villa werden in deze tijd berkeboompjes geplant. De heer Emile Dor kocht deze van een zekere Janssens die een bosje bezat in Budel. Veel van die boompjes zijn later afgestorven doch er staan er ook nog al die thans de omgeving van de Villa en de rand van het park zo prachtig opfleuren. De boomgaard en de tuin van de Zusters waren er nog niet. Deze gronden waren wel vlak gemaakt en werden kunstmatig bevoeid.

Op de fabrieksterreinen en in het dorp heerste overal een grote bedrijvigheid. Het was een lust om hier te werken. Iedere dag zag je de voortgang. Op de tekenkamer werkten ze onder hoogspanning. Ook 's Zondags. Dan haalde een de directeurs de tekenaars van hun afdeling niet om te rusten doch om hun werk te onderbreken om de H. Mis bij te wonen.

En wij zelf. Wij probeerden de zondag om te krijgen met praten en... niets doen. In die jaren was er zo geen ontspanning voor ons. Wat hadden we eigenlijk in onze jeugd beleefd? Daar was dan b.v. het schaapwassen. Dat was een aardige onderbreking in de sleur van elke dag. Grote kudde schapen werden op een mooie warme voorjaarsdag van Budel naar Dorplein gedreven en alle schapen werden gewassen in het Ringselven. De scheper en de eigenaren van deze dieren dronken een stevige borrel. Wij kregen niets, maar dan ook

niets. Wij vermaakten ons met de waterdruppels. Een week later werden de schapen geschoren en de jongens waren daar in grote getale bij tegenwoordig. De jongen die de vacht van het laatstgeschoren schaap mocht wegdragen kreeg dan een zak met zuurtjes en het was een groot feest voor die gelukkige als hij daarmee mocht rondgaan en de andere jongens allemaal één „kluutje“ mocht geven. En ja dan was er nog een gebeurtenis. Vastenavond ging ik naar Hamont. Daar waren de mensen in feeststemming om het „haanslaan“. Een haan, soms levend, soms vooraf gedood, werd met zijn kop aan de strak gespannen lijn opgehangen. De lijn was op borsthoogte tussen twee palen gespannen. De deelnemers aan het haanslaan werden op beurt geblinddoekt en op enige meters van de haan opgesteld. Met een scherpe sabel in de hand moesten ze proberen in de juiste richting naar de haan toe te lopen en deze met een forse houw en in een keer de kop af te slaan. Dit lukte zelden, de meesten sloegen onder hilariteit der omstanders alleen gaten in de lucht.

Het was ook leuk in de meimaand naar Kevelaer (D.) te gaan om de H. Maagd te vereren. Ik deed dat in mijn jeugd zes maal te voet. In Horst overnachtte ik dan en trok bij Broekhuizen de Maas over. Meestal was de groep bedevaartsgangers nog al talrijk. Wij liepen over de veldwegen wat de weg veel verkortte, zoveel zelfs dat de Heer v. Winkel te Budel — die de eerste fiets in Budel bereed — en daarmee ook ter bedevaart ging doch de harde wegen moest volgen, tegelijk met ons vertrokken, niets eerder in Kevelaer arriveerde.

Nadat ik getrouwd was had ik zo geen tijd meer voor die voetreizen. Ik deed het nog éénmaal maar toen ook op de fiets. Een geweldig mooie tocht.

Doorgaans moesten wij ons vertier zoeken in eigen omgeving. En toch in deze armoedige tijd leefden de mensen bijna allemaal gelukkig en tevree. Vooral gedurende de lange winteravonden kon het heel gezellig zijn in de grote huiskamers, waar door de week turfklotten werden gestookt. De mensen die het iets beter hadden dan de werkman, de grote boeren b.v., haalden 's zaterdags een mandje met 20 kg kolen. En dat gaf dan op zondag meer warmte en daardoor ook meer gezelligheid.

En toch vind ik het niet spijtig, dat ik die jaren leefde en... hard moest werken. Ik heb Dorplein gekend, dat er nog maar vier woningen stonden en ik ben in mijn hart erg trots op „de Hei“. Mijn werk was ik wel gewaardeerd geworden. Ik behoorde bij de eersten die de eremedaille behorende bij de Orde van Oranje Nassau van de Koningin mocht ontvangen. En toen ik vijftig jaar op de fabriek gewerkt had werd ik op het kantoor van de Heer André Dor ontslagen. Ik werd door deze directeur hartelijk toegesproken. Mijn arbeid werd gewaardeerd door mijn benoeming tot surveillant (opzichter) aan de zinkovens.

Ik heb in mijn leven vreugde gekend doch ook veel verdriet. Mijn vrouw heeft na mijn pensionering niet lang meer bij mij mogen zijn.

Toch heb ik er geen spijt van dat ik zo lang werknemer van de N.V. Kemp. Zinkmij ben geweest. Als je in deze omgeving geboren bent en dus gehecht aan deze streek kun je ook maar het beste op een der afdelingen van de zinkfabrieken werken.

* Data en gegevens overgenomen uit „De Geschiedenis van ons Rectoraat“, samengesteld ter gelegenheid van het Gouden jubilé van deze parochie.

Naschrift Redactie.

Ons volgend artikel beste Lezers zal ons iets meer vertellen over de stichting en de stichters van de Sociëteit Zins de la Campine en daarna zullen wij de verzamelde gegevens van de zeer gewaardeerde medewerkers genoemd in de Lingot van Maart j.l. samenbundelen tot een verhaal waarmee we zullen trachten U te interesseren voor het doen en laten van onze ouders en de ouderen onder ons.

Een woordje tot onze Jongedochters.

Ja, ditmaal reserveren we ook 'n hoekje van onze Lingot voor de dochters, die meisjes van onze werknemers. Om de aandacht te vestigen op de Mater Amabilis School, die haar poorten heeft geopend in het naburige Maarheeze en waarover de directrice van deze school, maar ook de eeuw. geestelijkheid in je eigen parochie graag inlichtingen kunnen geven. Bij voldoende deelname zal vanuit Dorplein ook een busdienst worden ingelast, zodat het al heel gemakkelijk wordt deze gezellige school te bezoeken.

Je werkt op 'n kantoor, atelier, fabriek, in een winkel, of in de huishouding, en dat bevalt je goed, dat denk je tenminste. Maar wees eens eerlijk: soms kan het je toch wel eens benauwen, dat je in je werk zo helemaal of bijna niets leert van al die dingen, die straks, als je getrouwd zult zijn, van je gevraagd zullen worden.

Je denkt: het kan nu eenmaal niet anders; ik moet verdienen en als ik dat gedaan heb, ben ik te moe, dan heb ik alleen nog maar zin in gezelligheid en uitgaan.

Maar toch hoop je te trouwen. Dat stelt eisen aan je! Straks heb je waarschijnlijk kinderen. Dat is werkelijk

De Anti-Honger Campagne.

Het zal ook bij onze lezers wel bekend zijn uit pers en radio, dat pater W. Loop, de leider van de Bond Zonder Naam doende is met een grootse anti-honger-campagne. Reeds werd f 75.000 overgedragen aan de U.N.I.C.E.F., die dit geld, bijeengebracht in ons land, gebruikt om aan 40.000 Koreaanse kinderen en 10.000 moeders een jaar lang melk te verstrekken.

Pater Loop verzocht ons, ook in de Lingot iets te mogen vertellen over deze actie. Een verzoek waaraan wij, terwille van het goede doel, gaarne voldoen. Hierbij dan het woord aan Pater Loop:

Interessante reisbeschrijvingen en persreportages hebben de wijde wereld voor een breed publiek ontsloten. Namen van exotische landen bleven daardoor geen lege klanken meer, zodat elke naam bepaalde associaties bij ons oproept.

Reeds op school leren de kinderen tijdens de aardrijkskundeles vreemde landen ontdekken, die zij nooit meer zullen vergeten.

Legio boeken verschenen over zeden en gebruiken bij de volkeren van alle continenten. Wij kennen hun min of meer roemruchte geschiedenis, waarvan de heldenfeiten vaak een achtergrond van ellenden bedekken. Maar tot voor kort was zeer weinig bekend omtrent de soms erbarmelijke levensomstandigheden, waarin deze mensen verkeerden en nog verkeren. Het was alsof men slechts de lichtzijde zag en er geen schaduw bestond.

Aan de moderne wetenschap bleef het voorbehouden, de wereld te confronteren met het ontstellende feit, dat ruim één en een kwart miljard resp. 52 percent der mensheid ten prooi is aan bittere, zwarte honger. Deze scharen leven niet slechts in woestijnen en andere uitgesproken dorre streken, waar de bodem hardnekkig weigert voedsel voort te brengen, maar ook in landen, waar maharadja's, mandarijnen en als goden vereerde keizers fabelachtige rijkdommen wisten te verzamelen.

En al is de wetenschap vandaag de dag in staat, woestijnen om te toveren in vruchtbare gebieden en geschroeiende aarde nieuw leven in te blazen, de Honger bleef nog altijd wereldwijd no. 1 die geen duimbreed van zijn terrein prijs gaf. Integendeel, hij houdt thans meer mensen in zijn beklemmende greep dan vóór de laatste wereldoorlog, toen de wetenschap nog niet zo ver was als thans.

Onder één en een kwart miljard van onze medemensen oefent de Honger zijn schrikbewind uit, meedogenloos en hardvochtig. Wreed vallen zijn klappen rechts en links. Vooral de zwaksten, de kinderen worden elke dag bij duizendtallen weggemaaid. Wie onder hen de volwassen leeftijd weet te bereiken, is doorgaans zo verzwakt door de van de generatie overgeërfde ondervoeding, dat techniek en wetenschap hem weinig meer baten, daar hij toch niet in staat is, hun vindingen toe te passen. Op een leeftijd, die wij hier nog niet eens middelbaar noemen, hebben deze mensen geheel afgedaan en kunnen alleen maar afwachten, tot de dood hen uit hun miserie verlost.

Naast deze door de honger tot volslagen machteloosheid gedoemde menigte, die 52 percent van de wereldbevolking vormt, zijn er nog ruim 293 miljoen — 12 percent — mensen, die in de gevaarlijke zone tussen honger en nauwelijks voldoende voedsel leven, terwijl van ruim 470 miljoen — 19 percent — niet eens bekend is, hoe het met hen staat. Slechts een goede 431 miljoen — 17 percent — mensen behoren tot de gelukkige groep, die kan aanzitten aan een welvoorzienend dis.

Al is ons landje dan klein en dichtbevolkt, wij beschikken niet alleen over voldoende voedsel, maar zitten zelfs vaak te kijken met overschotten, waar wij eigenlijk niet goed raad mee

weten. In onze silo's liggen melkpoe-der, boter en andere produkten hoog opgetast. Als het buitenland onze groenten en fruit niet in voldoende mate afneemt, worden zij „doorge-raaid“. En dat terwijl vele mens-levens zouden kunnen worden gered met hetgeen naar de mestvaalt gaat.

Terecht betogen geleerden van naam telkens weer, dat de aarde en de zee vruchtbaar genoeg zijn om alle mens-kindereen te voeden, al zouden deze nog talrijker zijn dan thans het geval is. Als men er in slaagde, de zogenaamde onderontwikkelde gebieden self-supporting te maken. Dit is evenwel niet zo eenvoudig.

De daaraan verbonden technische moeilijkheden zijn onder inspanning van alle krachten te overwinnen. Doch om dit met succes te kunnen doen, moeten wij eerst de uitgehongerde mensen uit hun naakte ellende helpen verlossen, opdat zij zelf kunnen meewerken aan blijvende verbetering van hun lot.

Hoe dit gebeuren kan, daartoe wijst de „Bond zonder Naam“ door zijn Anti-Hongercampagne onder het motto: „Een mens laat geen mensen honger lijden“ ons de weg, een zeer eenvoudige weg. Door het kopen van pakjes B.Z.N.-roggebrood met enkele open-ten helpen wij de Bond fondsen verzamelen tot spijziging van hen die hongerden. Elke bakker of broodver-kooper in stad of dorp kan dit brood aanschaffen. Vele tienduizenden pakjes vliegen nu al iedere week weg. Maar om deze mooie actie zo tref-fend mogelijk te doen zijn, wordt een beroep gedaan op aller medewerking.

Door ons brood te breken met alle hongerenden zal heel wat leed kunnen worden verzacht, heel wat honger gestild. Uiteindelijk moet het wereld-geweten worden wakker geschud en het mooie initiatief ook buiten onze grenzen daadwerkelijk weerklink vinden. Dat dit staat te gebeuren, bewijzen de vele adhesie-betuigingen, die reeds direct na de start der campagne — ook uit het buitenland — binnen-stroomden.

Het enige wat wij moeten doen, is volhouden ook... als de bakker uit-verkocht is. Want de campagne gaat door. Heeft de bakker vandaag het brood niet, dan zal hij U het morgen brengen, als U er hem om vraagt. En kunt ge Uw geduld niet bedwingen, dan is ook de meest bescheiden gift op gironummer 1500 van de de „Bond zonder Naam“ te Haarlem van harte welkom. Want U bent een mens en een mens laat nu eenmaal geen men-sen honger lijden. Benut daarom de geboden gelegenheid, U uit naasten-liefde metterdaad solidair te verklar-en met de hongerende helft der mensheid.

ZOMERAVOND VOETBAL.

De stand van de zomeravond-voet-balcompetitie per 31 mei is als volgt:

Onderwijzers	5	3	2	0	8
Comb. Cranendonk	5	2	2	1	6
K.Z.M.	3	2	0	1	4
Nolten	3	2	0	1	4
Willem II	5	1	2	2	4
Bouwratten	4	1	2	1	4
Comb. Budel	4	0	3	1	3
Comb. Gastel	4	0	3	1	3
Philips	4	0	1	3	1

De wedstrijden door K.Z.M. gespeeld zijn als volgt verlopen:

1e wedstrijd Comb. Cranendonk—K.Z.M. 2—0.

2e wedstrijd K.Z.M.— Comb. Budel 3—3.

3e wedstrijd Philips—K.Z.M. 2—6.

4e wedstrijd Comb. Gastel—K.Z.M. 0—5.

U ziet geen gek resultaat. Daarbij moet gezegd worden, dat de wedstrijden verrassend goed gespeeld worden. Als men in het oog houdt, dat hier geen sprake is van geregeld voetbal, dat de elftallen echt bij elkaar gezocht en dus niet op elkaar ingespeeld waren, dan kan men niet anders zeggen: Er is „goed voetbal gespeeld!“

Wie zal er met de wisselbeker van de K.Z.M. gaan strijken? We maken nog een goede kans. De tweede helft van de halve competitie die gespeeld wordt (een hele competitie zou het „beroepsvoetbal“ in gevaar brengen) is goed ingezet.

Wij wensen onze spelers van harte succes!